

Αφιέρωμα στο λαούτο

[Πολιτισμός](#) / [Μουσική](#) / [Πολιτισμός](#)

[Κατερίνα Χουζούρη](#)

Το λαούτο, είναι ένα έγχορδο μουσικό όργανο που κυριαρχεί εδώ και αιώνες στην ευρύτερη λεκάνη της Μεσογείου. Το Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού πραγματοποιεί φέτος ένα αφιέρωμα στο λαούτο, στο πλαίσιο του 3^{ου} Tinos World Music Festival. Το λαούτο, στεριανό ή νησιώτικο, που συγγενεύει με τον ταμπουρά, τη λάφτα, το σάζι και το ούτι, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο μιας μουσικής παράδοσης αιώνων, βαθιά ριζωμένης στους λαούς που βρέχονται από τη Μεσόγειο και όχι μόνο. Διαδραματίζοντας ρόλο πρωταγωνιστικό ή συνοδευτικό, το λαούτο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ταυτότητας διαφορετικών μουσικών ειδών, που γεννήθηκαν στις περιοχές αυτές και ανάγεται πολλές φορές ακόμα και σε πολιτιστικό τους σύμβολο.

Καλεσμένοι του 3ου Tinos World Music Festival, που πραγματοποιείται το τριήμερο του Αγίου Πνεύματος στη Χώρα της Τήνου (Παρασκευή 29 έως Κυριακή 31 Μαΐου), σολίστες και δεξιότητες του λαούτου από την Ελλάδα και την Τουρκία. Πολλοί απ' αυτούς έρχονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα ή στην Τήνο.

Την Πέμπτη 28 Μαΐου, πραγματοποιήθηκε στη Μικρή Σκηνή της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών, pre-festival συναυλία με τη συμμετοχή των Περικλή Παπαπετρόπουλου (σάζι), Cihan Turkoglu (σάζι, φωνή), Στρατή Ψαραδέλλη (πολίτικη λύρα), το ντούο

του Γιώργη Μανωλάκη και το κουαρτέτο του Αλέξανδρου Παπαδημητράκη. Οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της Τήνου υποδέχθηκαν θερμά τους μουσικούς της χθεσινής βραδιάς, το πρόγραμμα της οποίας παρουσίαζε εξαιρετικό ενδιαφέρον καθώς το ρεπερτόριο περιελάμβανε τραγούδια και μουσικές από διαφορετικές παραδόσεις, με κοινές όμως αφετηρίες. Το «Να' ταν τα νιάτα δυο φορές», που τραγούδησε ο Περικλής Παπαπετρόπουλος, ενθουσίασε και ξεσήκωσε το κοινό.

Στην αποψινή βραδιά, που ξεκίνησε στις 21.30 μ.μ. και στο πρώτο μέρος, συμπράττουν ο Γιώργης Μανωλάκης και ο Παύλος Σπυρόπουλος. Μυημένος στην τέχνη του λαούτου από την ηλικία των οχτώ, με δάσκαλο τον πατέρα του, Κώστα Μανωλάκη, έναν από τους σημαντικότερους λαουτίστες της γενιάς του, ο Γιώργης Μανωλάκης έχει εξελιχθεί σε σημαντικό δεξιότηχνη του κρητικού λαούτου. Συνεπής απέναντι στην παραδοσιακή μουσική, πιάνει τον παλμό της και ακολουθεί στην εξέλιξή της. Στη σύμπραξή του με τον κοντραμπασίστα Παύλο Σπυρόπουλο, αυτοσχεδιάζουν έχοντας ως αφετηρία συνθέσεις από τους δύο προσωπικούς δίσκους του Γιώργη Μανωλάκη («Το σπαθί» και «Διττό: ο καύκος κι η μέδουσα») αλλά και άλλες μουσικές φόρμες και παραδόσεις.

Στο δεύτερο μέρος της αποψινής βραδιάς, θα ακουστούν τέσσερις εξαιρετικοί μουσικοί. Πρόκειται για τους Αλέξανδρο Παπαδημητράκη, Νίκο Παραουλάκη, Παύλο Σπυρόπουλο και Μανούσο Κλαπάκη. Χάρη στη μοναδική τεχνική που έχει αναπτύξει και την ιδιαίτερη αισθητική με την οποία προσεγγίζει το ούτι, ο Αλέξανδρος Παπαδημητράκης έχει αναδειχθεί σε έναν από τους πιο καταξιωμένους δεξιότηχνες της γενιάς του. Πλαισιωμένος από τον Νίκο Παραουλάκη στο νέυ, τον Μανούσο Κλαπάκη στα κρουστά και τον Παύλο Σπυρόπουλο στο κοντραμπάσο, δημιουργούν ένα μουσικό σύνολο που αφομοιώνει ποικίλα παραδοσιακά ηχοχρώματα της Ελλάδας και της Μέσης Ανατολής, παρουσιάζοντας νέες συνθέσεις, αλλά και διασκευές. Διαφορετικές μουσικές φόρμες από τη Μικρά Ασία, τη Μαύρη Θάλασσα, τουρκικά και αραβικά μακάμ, φιλτράρονται μέσα από μια σύγχρονη, μίνιμαλ, αυτοσχεδιαστική και πειραματική διάθεση δημιουργώντας ένα εξωτικό και άκρως ενδιαφέρον αποτέλεσμα.

Το Σάββατο 30 Μαΐου, στις 21.30 μ.μ. στο πρώτο μέρος θα ακουστούν οι Δημήτρης Βαρελόπουλος, Αλέξανδρος Καψοκαβάδης, Γιώργος Κοντογιάννης. Φίλοι και γνώριμοι από παλιά, αλλά και συνιδρυτές των «Ματ σε δύο υφέσεις» ο Δημήτρης Βαρελόπουλος, ο Γιώργος Κοντογιάννης και ο Αλέξανδρος Καψοκαβάδης έχουν αναπτύξει χωρίς αμφιβολία τους κώδικες που τους επιτρέπουν να επικοινωνούν. Στο νέο τους μουσικό project, επαναδιαπραγματεύονται παλιότερες δικές τους συνθέσεις, συνθέτουν νέες και προσεγγίζουν γνώριμες μουσικές και τραγούδια από τον ευρύτερο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου, χωρίς να

αποκλείουν τις μουσικές «παρεκκλίσεις» και τους αυτοσχεδιασμούς.

Στο δεύτερο μέρος της βραδιάς, θα είναι σίγουρα ενδιαφέρουσα η μουσική συνύπαρξη τριών Ελλήνων (Περικλής Παπαπετρόπουλος, Στρατής Ψαραδέλλης, Κώστας Μερετάκης) και ενός Τούρκου (Cihan Turkoglu) καλλιτέχνη. Με καταγωγή από την Ανατολία, ένα σταυροδρόμι πολιτισμών ανάμεσα στους οποίους προσπαθεί να ισορροπήσει, ο Cihan Turkoglu αναζητά την μουσική του ταυτότητα, έχοντας πάντα τη διάθεση του ταξιδιώτη που θέλει να γυρίσει όλο τον κόσμο. Η συνάντησή του με τον δεξιότηχνη Περικλή Παπαπετρόπουλο, έναν μουσικό που αποτελεί εγγύηση για κάθε αυθεντική παραδοσιακή μουσική σύμπραξη, έγινε στον «Λαβύρινθο» του Ross Daly και σήμανε την απαρχή μιας ουσιαστικής και σπάνιας συνεργασίας που αποδίδει μοναδικούς κι ενδιαφέροντες καρπούς, όπως το «Μουχαμπέτ», που σημαίνει «αντάμωμα». Σε μία δυναμική σύμπραξη επί σκηνής με τον Στρατή Ψαραδέλλη στην πολιτική λύρα και τον Κώστα Μερετάκη στα κρουστά, θα ξεδιπλώσουν το απόσταγμα της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς που φέρει ο καθένας ξεχωριστά και θα αναζητήσουν τους δρόμους και τρόπους συνύπαρξης του νέου με το παλιό, του παραδοσιακού με το σύγχρονο, της ελληνικής με την τουρκική μουσική παράδοση.

Την Κυριακή 31 Μαΐου, στις 22.00 μ.μ. οι Murat Aydemir και Στρατής Ψαραδέλλης, επί σκηνής στο πρώτο μέρος της βραδιάς. Έχοντας στο ενεργητικό του δισκογραφία που περιλαμβάνει τόσο συμμετοχές όσο και προσωπικές δουλειές, διεθνείς συνεργασίες και συναυλίες σε όλο τον κόσμο, αλλά και σημαντική έρευνα στις ρίζες της κλασικής οθωμανικής μουσικής, ο Murat Aydemir συγκαταλέγεται στους σπουδαιότερους δεξιότητες και δασκάλους του ταμπούρ παγκοσμίως. Σόλο ή και συμπράττοντας με τον Στρατή Ψαραδέλλη, έναν από τους σημαντικότερους δεξιότητες στην πολιτική λύρα, θα ερμηνεύσουν έργα συνθετών που έχουν σφραγίσει με το έργο τους την οθωμανική μουσική, όπως του θρυλικού μουσικοσυνθέτη Tanburi Cemil Bey.

Στο δεύτερο μέρος δύο δάσκαλοι, ο Jim White (ιδρυτής του διεθνούς φήμης trio, Dirty Three) και ο Γιώργος Ξυλούρης (ο λαουτιέρης που έχουν αποκαλέσει «το μέλλον της Κρητικής μουσικής») θα κλείσουν αυτό το αφιέρωμα στο λαούτο. Αυθεντικός ερμηνευτής της κρητικής παραδοσιακής μουσικής, γόνος της θρυλικής μουσικής οικογένειας των Ξυλούρηδων και εξαιρετικός δεξιότητες, ο Γιώργος Ξυλούρης, μεταχειρίζεται με σεβασμό την πολύτιμη παράδοση, μετατρέποντάς την σε κάτι μοναδικό και διαφορετικό, που φέρει τη προσωπική του σφραγίδα. Η σύμπραξή του με τον Jim White, (ο οποίος έχει συνεργαστεί με ονόματα όπως οι: PJ Harvey, Nick Cave, White Magic, Bonnie Prince Billy, Cat Power), εξάπτει την περιέργεια για το ποιο θα είναι το αποτέλεσμα. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δύο μουσικοί, έπαιξαν μαζί για πρώτη φορά πριν χρόνια στη Μελβούρνη κι από τότε γυρίζουν τον κόσμο συγκεντρώνοντας και δημιουργώντας μουσικές εμπειρίες.

Κατερίνα Χουζούρη

<http://bitly.com/1HSNMRS>